

STANDARDY OCHRONY DZIECI/MAŁOLETNIICH
w Szkole Podstawowej im. S. Konarskiego w Raciążu
wersja skrócona dla dzieci

Preambuła

„Szkola jest dla dzieci/uczniów – czyli co robimy, aby dzieci/uczniowie czuli się u nas bezpiecznie”.

Szkola Podstawowa w Raciążu jest miejscem, w którym masz możliwość zdobyć nową wiedzę, rozszerzyć już posiadaną, rozwinąć swoje umiejętności i talenty a może nawet znaleźć swoje hobby. Jesteśmy tu po to aby Ci w tym pomóc ale także w sytuacji kiedy czujesz się źle z różnych powodów. W szkole pracuje cała masa specjalistów, którzy chcą pomagać dzieciom/uczniom.

W naszej pracy kierujemy się różnymi zasadami i nie wszystkie dotyczą tylko nauczania w klasie. Poniżej zostały spisane te, które są skierowane do dzieci/uczniów. Wyjaśnimy Ci w nich, co będziemy robić, abyś czuł/a się dobrze w naszej szkole.

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Standardy te określają:

- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego,
- 4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- 5) zakres umiejętności osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania wszystkich pracowników oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;

- 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

§ 2.

1. Objaśnienia najważniejszych terminów:

- 1) Dzieckiem lub małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
- 2) Rodzicem – uważa się także opiekunów prawnych oraz inne osoby, którym sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem.
- 3) Pracownikiem lub współpracownikiem - rozumie się przez to każdą osobę zatrudnioną w Szkole, stażystę, wolontariusza lub praktykanta.
- 4) Organizatorem - rozumie się przez to innych niż Szkoła organizatorów w zakresie działalności związanej z opieką, wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich.
- 5) Krzywdzenie dziecka można rozumieć jako zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej lub innego dziecka, które ujemnie wpływa na Wasz rozwój fizyczny lub psychiczny.

§ 3.

1. Wolontariuszem może być osoba wyłącznie w wieku powyżej 13 roku życia, po wyrażeniu zgody przez jego rodzica.

§ 4.

1. Każdy pracownik/współpracownik przed dopuszczeniem do realizacji obowiązków podaje dane osobowe, w celu sprawdzenia go w rejestrach sprawców przestępstw dokonywanych na małoletnich.

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

§ 5.

1. Pracownicy Szkoły posiadają odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę czy istnieje ryzyko krzywdzenia dzieci. W przypadku zaistnienia czynników ryzyka wychowawcy kontaktują się z rodzicami i dyrektorem Szkoły w celu ustalenia rodzaju wsparcia dziecka.

§ 6.

1. Pracownicy i współpracownicy Szkoły:

- 1) równo traktują każde dziecko bez względu na jego pochodzenie, wygląd, przekonania, wyznanie, kolor skóry;
- 2) odnoszą się z szacunkiem do jego innych przekonań, innych doświadczeń, innej perspektywy wynikającej z bycia dzieckiem;
- 3) wysłuchują dziecka z uwagą i traktują jego wypowiedzi i przedstawioną wersję zdarzeń z należytą powagą;
- 4) używają języka pozbawionego ocen, etykiet, dostosowanego do poziomu rozwoju dziecka;
- 5) tworzą w Szkole kulturę otwartości i wzajemnej odpowiedzialności sprzyjającej zgłaszaniu i omawianiu wszelkich zagadnień i problemów dotyczących ochrony dzieci.

§ 7.

1. Niedozwolone są następujące zachowania pracowników Szkoły wobec małoletnich:

- 1) wszelkie zachowania, które zawstydzają, upokarzają, deprecjonują lub poniżają dzieci, lub mają znamiona innych form przemocy psychicznej, fizycznej lub wykorzystywania seksualnego;
- 2) niestosowny kontakt fizyczny z dzieckiem, naruszający godność dziecka. Dopuszczalny kontakt fizyczny powinien być w naturalny sposób związany z zabawą, pomocą dziecku w czynnościach higienicznych, koniecznością zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, potrzebą uspokojenia dziecka;
- 3) podawanie dziecku alkoholu, leków, wszelkich środków psychoaktywnych;
- 4) akceptowanie bądź uczestniczenie w nielegalnych czynnościach, w które zaangażowane jest dziecko;
- 5) nawiązywanie relacji o charakterze seksualnym z dziećmi;
- 6) zachowywanie się w sposób seksualnie prowokacyjny;
- 7) goszczenie dziecka we własnym domu;
- 8) spanie w tym samym pokoju co dziecko podczas wycieczek, zielonych szkół, biwaków, wyjazdów.

2. Pracownicy Szkoły nie kontaktują się prywatnymi kanałami komunikacji z dziećmi bez wiedzy ich rodziców.

3. W szczególności pracownicy i współpracownicy nie prowadzą z dziećmi prywatnych rozmów z wykorzystaniem mediów społecznościowych.

4. W przypadku rozpoczęcia prywatnej rozmowy z wykorzystaniem mediów społecznościowych przez samo dziecko pracownik nie kontynuuje rozmowy i poleca dziecku zgłoszenie się do niej/niego w miejscu wykonywania pracy lub z wykorzystaniem służbowych kanałów komunikacji zdalnej.

5. Zasada, o której mowa w ust. 5 nie dotyczy sytuacji (potencjalnego) zagrożenia życia i zdrowia dziecka. W takim przypadku pracownik może kontynuować rozmowę, lecz zobowiązany jest jednocześnie powiadomić dyrektora Szkoły o kontakcie z dzieckiem i przyczynach tego kontaktu.

6. Zasady, o których mowa w ust. 2-3 oraz ust. 5-6 nie dotyczą realizacji nauczania zdalnego, których zasady określają odpowiednie przepisy Statutu Szkoły.

7. Wszelkie podejrzania dotyczące nieodpowiednich zachowań pracowników i współpracowników Szkoły wobec dzieci są bezzwłocznie wyjaśniane.

Rozdział 3

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 8.

1. Szkoła w miarę możliwości prowadzi dla dzieci cykliczne (przynajmniej raz w roku) zajęcia na temat bezpiecznych relacji z innymi osobami, w tym z dorosłymi oraz konieczności zgłaszania dorosłym wszystkiego, co je niepokoi.

§ 9.

1. Wszyscy pracownicy szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę kiedy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda.
2. Podejmują interwencję i działają zgodnie z przepisami prawa.

§ 10.

1. Pracownik może podjąć interwencję nagłą polegającą na natychmiastowym powiadomieniu telefonicznym oraz przesłaniu emailem zawiadomienia o bezpośrednim zagrożeniu życia i zdrowia dziecka do odpowiedniej jednostki Policji.
2. Jeżeli jednak sytuacja na to pozwala, pracownik powinien skonsultować się przed podjęciem interwencji z dyrektorem Szkoły lub innym wyznaczonym pracownikiem.

§ 11.

1. Bezpieczeństwo dzieci może być zagrożone, kiedy:
 - 1) popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem);

- 2) doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie;
- 3) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

§ 12.

1. W sytuacji kiedy zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez dyrektora. Osoba, wobec której istnieje podejrzenie krzywdzenia nie może uczestniczyć w tej interwencji.

2. Do udziału w interwencji można doprosić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.

§ 13.

1. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998 (pogotowie).

§ 14.

1. Pracownicy i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział 4

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popelnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

§ 15.

1. Krzywdzenie dziecka może być dokonywane przez:

- 1) pracownika/współpracownika;
- 2) inne osoby trzecie;
- 3) rodziców/opiekunów prawnych;
- 4) inne dziecko - krzywdzenie rówieśnicze.

§ 16.

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez pracownika osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.

2. Wówczas stosownie do zgłoszonej sytuacji zostanie uruchomiona odpowiednia procedura.

§ 17.

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez osobę trzecią (obcą, bądź spokrewnioną) dyrektor przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji rodzinnej i zdrowotnej dziecka, w szczególności jego rodzicami.

2. Wówczas stosownie do zgłoszonej sytuacji zostanie uruchomiona odpowiednia procedura.

§ 18.

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez rodziców/opiekunów dyrektor przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji rodzinnej i zdrowotnej dziecka.

2. Wówczas stosownie do zgłoszonej sytuacji zostanie uruchomiona odpowiednia procedura.

§ 19.

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w Szkole (np. na zajęciach grupowych) pracownik (nauczyciel) przeprowadza rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzeniem oraz z jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami.

2. Ponadto pracownik (nauczyciel) przeprowadza rozmowę z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu.

3. Wówczas stosownie do zgłoszonej sytuacji zostanie uruchomiona odpowiednia procedura.

§ 20.

1. Osobą odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” jest dyrektor szkoły.

Rozdział 5

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

§ 21.

1. Standardy określające zasady ochrony małoletnich w wersji pełnej oraz w wersji skróconej dla małoletnich opracowuje zespół powołany przez dyrektora Szkoły.

2. Za przygotowanie merytoryczne pracowników do stosowania Standardów, w tym za przeprowadzenie spotkań szkoleniowych w zakresie stosowania Standardów odpowiada psycholog oraz pedagog specjalny zatrudniony w Szkole.

3. Za przygotowanie pracowników do stosowania zasad dokumentowania czynności, w tym za przeprowadzenie spotkań szkoleniowych odpowiada pedagog szkolny.

§ 22.

1. Dyrektor Szkoły w miarę potrzeb organizuje pracownikom spotkania szkoleniowe z przedstawicielami policji, sądu rodzinnego, kuratorów ds. małoletnich i nieletnich, pracowników ośrodka pomocy społecznej, a także organizacji i stowarzyszeń zajmujących się problematyką ochrony małoletnich.

Rozdział 6

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 23.

1. Standardy w wersji zupełnej zamieszcza się na stronie internetowej Szkoły Podstawowej w Raciążu oraz w bibliotece szkolnej także w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.

§ 24.

1. Do końca października każdego roku szkolnego nauczyciele wychowawcy klas omawiają z uczniami zapisy Standardów w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.

Rozdział 7

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

§ 25.

1. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu jest dyrektor szkoły.

2. Osobami odpowiedzialnymi za udzielenie małoletniemu wsparcia są:

- 1) dyrektor;
- 2) pedagog;
- 3) pedagog specjalny;
- 4) psycholog;
- 5) wychowawca.

3. W przypadku uzyskania informacji lub zauważenia przez pracownika, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i zgłoszenia tego faktu dyrektorowi.

4. Każde uzasadnione podejrzenie powinno być zgłoszone.

5. Uzasadnione podejrzenie jest podstawą do podjęcia interwencji, a pracownik ma obowiązek podjęcia interwencji zawsze w przypadku:

- 1) podejrzenia krzywdzenia dziecka na podstawie jego obserwacji;
- 2) gdy dziecko ujawniło doświadczenia krzywdzenia;
- 3) gdy inna osoba (dorosła lub dziecko) zgłosiła fakt krzywdzenia dziecka.

6. W sytuacjach szczególnych dyrektor może powołać zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi osoby mogące mieć wiedzę o sytuacji dziecka oraz mają możliwości wsparcia i zapewnienia bezpieczeństwa dziecku.

7. W skład zespołu mogą także wchodzić osoby spoza placówki, które mogą pomóc dziecku.

Rozdział 8

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 26.

1. Zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów, zdarzeń zagrażających dobru małoletniego oraz interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka określa instrukcja kancelaryjna Szkoły .

Rozdział 9

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 27.

1. Standardy określają postępowanie w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów do których należą:

- 1) bójki;
- 2) stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych;
- 3) posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.), używanie ognia na terenie szkoły, posiadanie niebezpiecznych substancji;
- 4) wulgarne zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników szkoły;

- 5) niestosowanie się do zarządzeń obowiązujących w szkole;
 - 6) wymuszenie, zastraszenie, podżeganie do bójek, wyzywanie;
 - 7) niszczenie mienia szkolnego i cudzej własności.
2. W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia niezgodnego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły, natychmiast zgłasza zaistniałe zdarzenie , informując o nim najbliższą znajdującą się osobę dorosłą:
- 1) nauczyciela,
 - 2) wychowawcę,
 - 3) pracownika administracji,
 - 4) pracownika obsługi,
 - 5) dyrektora szkoły.
3. W sytuacjach, o których mowa w ust.1, uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń wszystkich pracowników szkoły.
4. W przypadku krzywdzenia ucznia przez inne dziecko na terenie szkoły, pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest:
- 1) zdecydowanie i stanowczo przerwać niewłaściwe zachowania uczestników zaistniałej sytuacji;
 - 2) rozdzielić strony konfliktu;
 - 3) jeśli istnieje potrzeba samemu udzielić pierwszej pomocy. W przypadku poważniejszych obrażeń, dyrektor szkoły lub inny pracownik szkoły wzywa karetkę pogotowia;
 - 4) poinformować wychowawcę o zdarzeniu, a w poważniejszych przypadkach również dyrektora szkoły;
5. Jeżeli ofiara przemocy doznała dotkliwych obrażeń cielesnych, wymagających interwencji medycznej lub następuje długotrwały proces przemocy (dręczenie), a wcześniej stosowane strategie naprawcze nie przyniosły oczekiwanych rezultatów i sprawca przemocy ukończył 13 lat dyrektor szkoły powiadamia o zdarzeniu Policję i/lub Sąd Rodzinny.
6. Wychowawca klasy przy współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym zobowiązany jest wyjaśnić okoliczności zajścia, powiadomić rodziców/opiekunów poszkodowanego ucznia oraz sprawcy.
7. Z uczniem-sprawcą przeprowadza rozmowę omawiającą jego zachowanie oraz powiadamia o konsekwencjach, zgodnych ze statutem szkoły.

8. Zarówno poszkodowany, jak i sprawca, objęci zostają wsparciem psychologiczno – pedagogicznym.

Rozdział 10

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 28.

1. Szkołą zapewniając dzieciom/uczniom dostęp do Internetu, podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści.
2. Na terenie Szkoły dostęp dziecka/ucznia do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem nauczyciela, ma on obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Nauczyciel czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.
5. Szkoła prowadzi z uczniami cykliczne (przynajmniej raz na rok) zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
6. Organizacja w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny.

Rozdział 11

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci

Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 29.

1. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, aby sieć internetowa organizacji była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
2. Oprogramowanie jest aktualizowane przez nauczyciela informatyki w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
3. Nauczyciel informatyki przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.

4. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, nauczyciel informatyki stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
5. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrektorowi, który aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem – pracownikiem szkoły lub zewnętrznym.
6. Pedagog/pedagog specjalny/psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
7. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog specjalny uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w niniejszym dokumencie.

Rozdział 12

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 30.

1. Zakres zadań poszczególnych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że dziecko jest krzywdzone jest szczegółowo podzielony dla:
 - 1) Dyrektora szkoły;
 - 2) Pedagoga/pedagoga specjalnego/psychologa;
 - 3) Wychowawcy;
 - 4) Nauczycieli;
 - 5) Pielęgniarki szkolnej;
 - 6) Pozostałych pracowników szkoły;
2. Zakres zadań poszczególnych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że dziecko jest krzywdzone jest dokładnie opisany w Standardach Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. St. Konarskiego w Raciążu w wersji pełnej

Rozdział 13

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

§ 31.

1. Raz w na dwa lata dokonywana jest analiza realizacja Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem i w razie potrzeby dyrektor szkoły wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie Polityki.

Rozdział 14

Postanowienia końcowe

§ 32.

1. Standardy wchodzi w życie z dniem podpisania zarządzenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników oraz poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną.

PAMIĘTAJ !!! KAŻDY ma prawo do poszanowania swojej godności
JEŚLI sam/a doznajesz krzywdy lub jesteś świadkiem krzywdzenia innego ucznia to
NATYCHMIAST powiedz o tym komuś dorosłemu: dyrektorowi szkoły, pedagogowi,
pedagogowi specjalnemu, psychologowi, wychowawcy, nauczycielowi lub innemu dorosłemu,
który jest dostępny na terenie szkoły !!!

Możecie również zadzwonić:

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży: 116 111

Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli: 800 080 222

Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji: 22 594 91 00

Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna: 22 425 98 4